

zda v tomto případě nastala taková nutnost. Dlužno k ní přisvědčiti, ježto nelze souhlasiti s názorem sborového soudu, pokud tento námitku stěžovatelovu, že nebylo šetřeno předpisu § 29 nařízení, vyřídil v důvodech poznámkou, že okresní soud provedl šetření úplně správně a podle předpisů. Řízení o zbavení svéprávnosti jest ovládáno vyšetřovací zásadou. Soud není vázán návrhy stran a důkazy jimi nabídnutými, nýbrž zasahuje do jednání z úřední moci. Po rozumu zákona má býti osobě, o jejíž zbavení svéprávnosti jde, zaručena úplná ochrana jejich zájmů a osoba ta nemá býti považována za pouhý předmět vyšetřování, nýbrž za stranu, jíž jest poskytnouti sluchu a umožniti účast na vyšetřovacích úkonech. Za tím účelem předpisuje § 29 nařízení, že jest osobu, která má býti zbavena svéprávnosti, jakož i prozatimního podpůrce obeslati ku všem v předpisu tom uvedeným jednáním. Ustanovení to vyslovuje takto zásadu, že celé řízení o zbavení svéprávnosti musí býti prováděno v přítomnosti osoby, o niž jde, by jí tak byla poskytnuta možnost vysloviti se o všech tvrzeních a skutečnostech, které byly v řízení předneseny. Předpisu toho jest šetřiti z úřední moci, neb jest předpisem donucovacím. V tomto případě se tak nestalo, jak rekurs právem vytýká. Neboť ze spisů nevysvítá ani, že se výslechy osob přezvědných v první stolici děly v přítomnosti stěžovatele, ani, že posudek soudního znalce, na jehož podkladě bylo rozhodnuto, byl stěžovateli sdělen k vyjádření. Tím připravil první soud stěžovatele nejen o práva v § 29 nařízení bezpodmínečně mu zaručená, nýbrž zabránil mu také ve výkonu práv blíže označených v § 31 nařízení. Tuto vadu neúplnosti řízení v první stolici lze ovšem odstraniti toliko, když budou stěžovateli sděleny výsledky výslechu přezvědných osob již slyšených a bude mu sdělen posudek znalcův k vyjádření. Ovšem není ani tento posudek zcela bezvadným. Neboť, třebaže jest neodůvodněna výtká stěžovatele, že posudek znalcův není jasný a určitý, nestav se jím proto, že nemoc stěžovatelovu označil názvy latinskými, jest vadu jeho spatřovati v tom, že se opírá o výroky stěžovatele k soudnímu kancelistovi U-ovi, které však nelze, ač jsou pro posouzení věci důležité, přezkoumati, an řečený kancelista nebyl vůbec po té stránce slyšen jako přezvědná osoba. Bude proto i tuto vadu neúplnosti řízení provedením výslechu uvedené přezvědné osoby odstraniti a podle jeho výsledku po případě i nový posudek znalce vyžádati, kdyby jeho věcné podklady, tkvící v udání přezvědné osoby, ukázaly se býti nesprávnými. Touto neúplností řízení stíženo jest i řízení soudu sborového, neboť ten zbudoval své rozhodnutí na vadném řízení soudu prvního. Bylo proto pro neúplnost šetření usnesení obou nižších soudů zrušiti a soudu prvnímu uložiti nové jednání a rozhodnutí.

Čís. 7267.

Hrozí-li odkazovníku povinnost podle § 783 obč. zák., jest oprávněn súčastniti se odhadu pozůstalosti za účelem vyměření povinného dílu.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1927, R I 534/27.)

Návrh zákonných dědiců, by byl proveden nový odhad pozůstalostních pozemků, byl zamítnut soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Jde o souhlasná usnesení nižších soudů, proti nimž lze si podle § 16 nesp. říz. stěžovati jen pro zřejmou nezákonnost, zmatečnost nebo zjevný rozpor se spisy. Zákonní dědicové uplatňují toliko výtku zřejmé nezákonnosti a spatřují ji v tom, že rekursní soud, přiznav Bohuslavu M-ovi přes ustanovení § 95 nesp. říz. právo, by se účastnil soupisu inventáře jako strana a činil v něm návrhy, překročil meze svého oprávnění. Ale nelze s nimi souhlasiti. Není sporno, že Bohuslav M. jest toliko odkazovníkem, a řešiti jest otázku, zda mu jako takovému přísluší právo účastniti se nového odhadu pozemků, patřících do pozůstalosti Václava M-a. Rozhodnutím nejvyššího soudu čís. 4179 sb. n. s., jehož se dovolávají stěžovatelé k dolíčení své dovolací stížnosti, bylo ovšem vysloveno, že odkazovníku nepřisluší z á s a d n ě účast při zřízení inventáře. Rozhodnutí vycházelo z předpokladu, že odkazovník jest věřitelem pozůstalosti a jako takový má podle § 95 nesp. říz. právo účasti při soupisu inventury jen v případě § 812 obč. zák. Kdyby šlo i tuto jen o takový případ, nebylo by ovšem důvodů, uchýliti se od zásady oním rozhodnutím vyslovené, když předpis § 812 obč. zák. tu nepřiléhá. Avšak není tomu tak. Zákonní dědicové uvedli při jednání ze dne 25. května 1925 k odůvodnění návrhu na nový odhad nemovitostí k pozůstalosti patřících, avšak odkázaných Bohuslavu M-ovi, že jde o vyměření povinného dílu nepominutelných dědiců, kde skutečná cena tvoří základnu pro určení jejich hmotných nároků. Při tomto jednání udal však právní zástupce odkazovníka Bohuslava M-a, že zákonní dědici podali na něho u krajského soudu v M. žalobu o doplnění povinného dílu. Dle toho střetly se v řízení pozůstalostním zájmy zákonných dědiců na jedné a odkazovníků na druhé straně. Oběma jde ovšem o to, by odhad pozemků děl se správně. Avšak důvody jejich zájmů jsou od sebe odlišné. Důvody prvních kotví v nároku, by díl povinný byl vyměřen náležitě (§ 784 obč. zák.), důvody druhého v povinnosti, přispěti poměrně k úplnému vyrovnání povinného dílu, nebyl-li tento nepominutelnému dědici vyměřen úplně (§ 783 obč. zák.). Zákon v § 784 obč. zák. vyhradil nepominutelným dědicům — a jimi jsou stěžovatelé — právo účasti při soupisu inventury a odhadu pozůstalosti. Odkazovníku zákon (§ 783 obč. zák.) práva toho výslovně nevyhradil, ale také ho z něho nevyloučil. Nehovělo by duchu zákona, kdyby v případě, kde odkazovníku hrozí povinnost podle § 783 obč. zák. bylo mu právo to odepřeno, když jest zřejmo a plyne zejména z povinnosti uložené v § 783 odkazovníku, že má právní i hmotný zájem na tom, by odhad pozemků jemu odkázaných, ale do pozůstalosti patřících a tudíž i výměře povinného dílu podléhajících byl proveden správně ve smyslu zákona. Posuzuje-li se případ s tohoto právního hlediska, nelze shledati odůvodněnou výtku dovolací stížnosti. Bylo jí proto úspěch odepřiti.